

Muzeum Oderska

„Výstavba Muzea Oderska s cílem posílení kulturních tradic regionu“ – tak zní oficiální název projektu. Projekt uspěl v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko a bude dotován z rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Samotná realizace stavby byla zahájena počátkem listopadu 2009 a ukončena v září 2010. V průběhu října 2010 došlo k dovybavení muzea mobiliářem pro výstavní expozice.

Stavba zabránila havárii dřevěných nosných konstrukcí krovu, stropů, podlah a vnitřních instalací. Stávající krov byl demontován a zcela nahrazen novým dřevěným krovem. V podkroví jsou zřízeny výstavní sály. Nosné konstrukce dřevěných stropů nad II. NP byly demontovány a nahrazeny novými. Bylo postaveno nové schodiště do podkroví. V tomto podlaží jsou výstavní sály, sociální zařízení a zázemí pro muzeum. V domě byly nově provedeny elektroinstalace, vodoinstalace, rozvody topení ze stávající kotelny, omítky, podlahy, výměny vnitřních dveří, oprava schodiště, požární signalizace atp. Cílem Muzea Oderska je prezentace a zpřístupňování etnografických, náboženských a kulturních tradic regionu bývalé části oderského Kravařska, která se v minulosti do velké míry kryla s rozlohou tehdejšího oderského panství. Do takto definovaného zájmového území vymezeného z hlediska původní vrchnostenské správy se promítá ještě církevní rovina, jejíž rozměr bude ve sbírkotvorném, badatelském a publikačním zaměření Muzea Oderska zastoupen studiem a zpřístupňováním památek z farností bývalého Oderského děkanátu. Ten spravoval v období od první poloviny 18. století až do šedesátých let 20. století osudy téměř deseti farností rozkládajících se na území čtyř panství (Odry, Potštát, Fulnek, Spálov) a výraznou měrou se podílel na formování každodenního náboženského života a zbožnosti obyvatel ve svěřeném území.

Po smrti oderského faráře Johanna Valentina Breunera v srpnu roku 1731 kardinál a olomoucký biskup Wolfgang Hannibal Schrattenbach obsadil zdejší uprázdněnou faru a současně přenesl do tohoto poddanského města v Horním Slezsku sídlo děkanátu. Oderský děkanát se rozkládal v oblasti mezi Potštátem a Fulnekem téměř 250 let, jeho působení se přímo dotýkalo každodenního života zdejších obyvatel a v kontextu náboženských dějin tohoto regionu představuje jeden z nejzajímavějších mezníků jeho vývoje.

Expozice návštěvníkům zpřístupňuje sbírky dochované ve fondech římskokatolických farností v minulosti sdružených v oderském děkanátu. Předměty určené pro bohoslužebné, reprezentační a vzdělávací potřeby kléru i prostých věřících jsou významnými doklady uměleckých i uměleckořemeslných zakázek v této části moravskoslezského pomezí. Obrazy, sochy, bohoslužebné ornáty, monstrance, kalichy, procesní korouhve a staré tisky dokumentují majetkové zázemí jednotlivých farností, vzdělanostní úroveň zdejších duchovních, ale rovněž kvalitu a intenzitu náboženského života našich předků. I přes značný posun, k němuž došlo v průběhu 18.–19. století v estetickém vnímání a uměleckořemeslném zpracování jednotlivých předmětů, zůstaly neodmyslitelnou součástí každodenního života místních obyvatel. Postupná proměna formy a uměleckého výrazu se nedotkla původního účelu spočívajícího v potřebě reprezentace, komunikace, vzdělávání a oslavy.

Připravujeme rovněž expozici věnovanou městu Odrám a oderskému panství, která předpokládá instalaci sbírkových předmětů s důrazem na vývoj města a přilehlých vesnic panství. Problémem dosud zůstává dohledání konkrétních sbírek původního oderského muzea, které byly v 50. letech 20. století odvezeny v souvislosti se vznikem Okresního vlastivědného muzea ve Vítkově. Odbor kultury a školství vyjednává se stávajícími vlastníky těchto sbírek a připravuje expozici dokumentující prehistorické období, období tzv. německé kolonizace v období vrcholného středověku, pozdně středověké období s důrazem na problematiku husitských válek, období raného novověku s tématickým důrazem na vliv německé reformace a třicetileté války, problematiku 19. století s podtržením témat mechanizace a industrializace v textilní výrobě a jejich vlivu na počátky oderského průmyslu. Zvláštní část expozice bude věnována Odrám jako centru vrchnostenské správy (zámek jako aristokratické a správní středisko panství, vývoj okolních vsí).